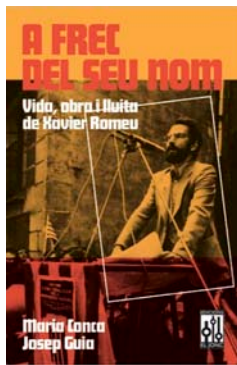

literatura
XAVIER FERRÉ TRILL

Maria Conca i Josep Guia analitzen la biografia intel·lectual de Xavier Romeu, referent cultural, autor d'obres literàries i membre destacat del Partit Socialista d'Alliberament Nacional.

Ginesta que no marciran

A frec del seu nom. Vida, obra i lluita de Xavier Romeu

MARIA CONCA, JOSEP GUIA

Edicions El Junc
Lleida, 2018
507 pàgines

El tòpic derivat en certa mesura — com bé fan notar Conca i Guia en el relat sobre Xavier Romeu (1941-1983)— del “compromís històric” entre intel·lectuals al voltant de Montserrat i del PSUC — és sabut: això de l’independentisme — a més de ser “burgès” i “antipolític” — ve de quatre dies... I l’efecte és, clar, una falsa bola de neu deslegitimadora que s’hi acumula.

La historiografia oficial, que no la real, té un relat que resisteix tots els embats: mercès a l’oposició antifanquista i al conseqüent esperit de pacte entre els partits qualificats com a “majoritaris” s’aconseguí posar fi a la dictadura. I punt. A partir d’aquí *tot* havia de reproduir un definit protocol de (nova) correcció repressora. Foucault com a contrapunt.

Però tot no és tan senzill, ni tan escadusserament manipulable. Hi ha rius de militàncies, forjades en la repressió, en la mort i en l’oblit (allò més mesquí és l’oblit, causa d’estatus i de distinció de les capelletes progress intel·lectuals — oficialistes, no cal dir-ho —), que desmunten una plàcida transició política inexistente. Precisament, la vida de Xavier Romeu — bastida de múltiples espais *viscuts* — explica que les dictadures, com a fenòmens històrics, no exhaureixen l’opressió nacional i de classe. L’Estat espanyol, políticament polimorf, hi continua essent darrere.

Conca i Guia ens ofereixen una excel·lent biografia intel·lectual — amb una coberta que té reminiscències d’un Romeu amb semblança d’orador anticolonialista dels anys seixanta a *la Fanon* —

d’un d’aquests rius que, ara com ara, esdevé pedra a la sabata respecte de qui, als anys setanta, amb irresponsable verba esquerranista, es volia menjar un “món”... que acabà amb una monarquia hereva del franquisme coronada amb tricorni.

Xavier Romeu — com es desprèn del relat metodològicament ben articulad — fou un intel·lectual-polític, el qual derivà de l’existencialisme (amb força ressos pedrolians) al materialisme històric, com a cultura; i al comunisme d’alliberament nacional com a estratègia i praxi polítiques. No debades existia una dimensió política de l’existencialisme, que, com a hipòtesi, dugué Romeu de l’existencialitat (no tant de l’absurd) al compomís polític.

Les dues primeres parts de l’estudi — que reflecteixen la perfecta transdisciplinarietat acoblada dels autors, entre filologia i matemàtica —, adreçades a fixar l’evolució cultural, ideològica i orgànica, de l’autor d’*Els mites de Bagot* mostren, *in nuce*, la complementarietat entre consciència crítica — a redós d’un associacionisme de joventut que endegà primeres pedres de toc en una personalitat angular i lectures d’ampli abast: humanistes, clàssiques i reflexives, sovint al voltant de la condició humana — i (pre) militància política. Aquest marc temporal denota com es pot ser *militant* abans de ser-ho orgànicament: la consciència esdevé actitud. Era un tronc existencial generacional.

Una actitud vital que no finia en una sigla — PSAN —, car si hagués estat així

teatre

L'obra 'Esmorza amb mi' d'Ivan Morales a la Sala Beckett, vista per Francesc Foguet

televisió

Toni de la Torre analitza la sisena temporada de 'The Americans' al Canal Movistar Series

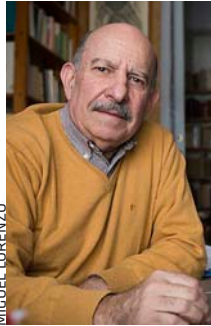
art

L'exposició "La cuina de Picasso" al Museu Picasso de Barcelona, per Francesc Fontbona

—el partit és un mitjà, mai no és un fi— Romeu no hauria establert una trajectòria polièdrica, antítesi de la burocràcia d'organització. La pertinença a una organització política pot arribar a revelar que, dessota, existeix una veta intel·lectual, la dedicació a la qual reforça i impulsa —no pas mecànicament— un partit, i més encara si és comunista. I així crec que es pot plantejar després de la lectura de les parts que estudien la narrativa de Romeu —en resta encara d'inèdita—, el teatre, determinats contes, les traduccions i el corpus científic al voltant de la lingüística.

D'aquest treball intel·lectual es pot extreure una conclusió: la textura ideològica de les composicions escrites i representades de Romeu, així com la seva dedicació a l'anàlisi tipològica del lèxic i a la socialització normativa indiquen que l'essència de l'existència rau, al capdavall, en el vincle amb el context històric, amb l'entorn. I expliciten com cal comprendre'n el sentit per transformar-lo.

Aquest principi Marx/Feuerbach no fou balder en Romeu. Sempre acabava d'haver-hi algun nexa entre estètica i ètica. Segurament fou per això —un dels aspectes més preocupants i angoixants del text i que els autors algun dia hauran d'esbrinar (si és que els és permès)— que no li va ser renovat el contracte de professor en la que avui és Universitat Rovira i Virgili. Corria l'any 1983, dos mesos abans de la seva mort en accident (caldrà fonamentar-ne la causa: natural o induïda?). La decisió de la Junta de Facultat d'aleshores n'acordà la no continuïtat. La resolució reveladora —massa succintament exposada—, a la pàgina 373, fa pensar prou sobre un altre aspecte que recorre l'ambient derivat de les misèries del postfranquisme: una determinada marginació cultural i silencis còmplices de professors, companys de Xavier Romeu. En aquest sentit, en moments del present llibre —i més enllà del fet de ser *etern finalista* en convocatòries de premis literaris—, els autors van deixant opinions que denoten una

MICHEL LORENZO

PRATS I CAMPS

Josep Guia i Maria Conca

relativització del treball del lingüista (per què no dir-ne sociòleg del llenguatge?), quan no la suplantació i atribució de mèrits que no els pertocaven per part d'estudiosos que en reeditaven obres.

Aquesta recerca sistemàtica, que no és pas una biografia política estricta, pot esdevenir model d'altres biografies que revelen honestes militàncies que han articulat —i articulen— el Moviment Català d'Alliberament Nacional, històrica baula fonamental sense la qual no s'explica la situació revolucionària dels dies d'octubre de 2017 que explicitaren les clavegueres i les esquerdes estructurals d'un Estat caduc i albiraren, també, una altra manera d'escriure una historicitat tergiversada i desacreditada per l'antic autonomisme —d'esquerra i de dreta. La vida de Romeu esdevé contrametàfora de la intel·lectualitat lampedusiana. Obra de referència.

**BIBLIOTECA MARXISTA:
LENIN ESSENCIAL**

L'ESTAT I LA REVOLUCIÓ
Presentació a càrrec de JOSEP FONTANA

L'IMPERIALISME, FASE SUPERIOR DEL CAPITALISME
Presentació a càrrec de JOSEP FONTANA

MARX I ENGELS
Presentació a càrrec de ANNA SALLÉS

EL DRET D'AUTODETERMINACIÓ DE LES NACIONS
Presentació a càrrec de PELAI PAGÈS

QUÈ FER? PROBLEMES CANDENTS DEL NOSTRE MOVIMENT
Presentació a càrrec de DAVID FERNÁNDEZ

NOVETATS 3i4
Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a **Facebook** i **Twitter**
Visita la nostra botiga virtual en www.tresiquatre.cat